

Propuneri/solicitări de clarificări cu privire la Ghidul specific - Condiții specifice de accesare a finanțării din fonduri europene aferene PNRR - Sprijinirea investițiilor în întregul lanț valoric al bateriilor (producție și/sau asamblare și reciclare) și Sprijinirea investițiilor în întregul lanț valoric al celulelor și panourilor fotovoltaice (producție și/sau asamblare și reciclare) (Ghidul Solicitantului)

NR. CRT.	ASPECT/TEXT GHID	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICĂRI	RĂSPUNSURI
ÎNTREBĂRI/OBSERVAȚII/SOLICITĂRI DE CLARIFICĂRI/PROPUNERI PRIMITE ÎN PERIOADA DE CONSULTARE PUBLICĂ			
1	În procesul de consultare publică a conținutului ghidului specific și a prevederilor cadrului legal aferent acestei Scheme de ajutor de stat, a fost identificat un aspect ce ar putea afecta substantial efectul stimulativ ce se dorește a fi obținut ca urmare a finanțărilor acordate, respectiv faptul că „Ajutorul de stat plătit nu poate depăși valoarea totală a contribuțiilor la dezvoltarea regională aferente investiției pentru care se solicită finanțarea pe o perioadă de 5 ani de operare a investiției”, după cum urmează: Conform Ordinul Ministrului Energiei nr. 55/13.01.2023 și Anexei la ordin privind Schema de ajutor de stat având ca obiectiv sprijinirea investițiilor în lanțul valoric industrial de producție și/sau asamblare și reciclare a bateriilor, celulelor și panourilor fotovoltaice, art. 3, lit. i): “<i>contribuția la dezvoltarea regională - valoarea contribuțiilor la dezvoltarea regională de natura impozitelor și taxelor la bugetul general consolidat al statului aferente investiției inițiale și a locurilor de muncă create direct de acesta, plătite efectiv de întreprinderea care primește ajutor de stat în timpul punerii în aplicare și 5 ani de la data finalizării acesteia</i>”	În acest context, vă solicităm sprijinul și asistența în explorarea oportunităților de modificare a Ghidului specific și a Ordinului de Ministru menționate mai sus prin eliminarea limitării valorii ajutorului de stat acordat la valoarea contribuțiilor directe la dezvoltarea regională. În mod automat, dacă această limitare este eliminată din Anexa 1 Ghidului, nota de subsol din Decizia de aprobare a schemei de către Comisia Europeană din 15.02.2023, Capitolul 2.11. „Contribution to regional development and territorial cohesion”, devine redundantă. Vă prezentăm mai jos elementele principale care stau la baza motivării acestui demers: Această schemă are ca obiectiv sprijinirea investițiilor în lanțul valoric industrial de producție și/sau asamblare și reciclare a bateriilor, celulelor și panourilor fotovoltaice, care sa contribuie la crearea unei economii mai ecologice și mai competitive în ceea ce privește utilizarea surselor, care să conducă la o dezvoltare durabilă, care se bazează, printre altele, pe un nivel ridicat de protecție și pe îmbunătățirea calității mediului; realizarea obiectivelor Pactului ecologic european ca strategie pentru creșterea durabilă a Europei și combaterea schimbărilor climatice, în conformitate cu	Prevederea menționată se regăsește atât în schema de ajutor de stat aprobată prin Ordinul ministrului energiei nr. 55/13.01.2023, cât și în draft-ul noii scheme de ajutor de stat. Față de varianta inițială, au fost operate modificări care au privit, în principal, aspectele evidențiate în cadrul elementelor de analiză din descrierea ținutelor și jaloanelor asumate prin PNRR care nu au fost îndeplinite satisfăcător și care au dus la anularea apelului inițial. În legătură cu solicitarea dumneavoastră, facem precizarea că Ministerul Energiei a reluat deja procedura de reavizare a schemei de ajutor de stat.

	- Coroborat cu Anexa 1 la Ghidul Solicitantului din cadrul Măsura de investiții 1.4 - „Formularul cererii de finanțare”, Capitolul 9 „Rezultate așteptate”, pagina 7: „Detaliați contribuția la dezvoltarea regională (contribuții bugetare sub forma de taxe, impozite - inclusiv locale, contribuții sociale, etc.). Atenție: Valorile contribuțiilor menționate în acest tabel trebuie corelate cu cele estimate în proiecțiile situațiilor financiare. Ajutorul de stat plătit nu poate depăși valoarea totală a contribuțiilor la dezvoltarea regională aferente investiției pentru care se solicită finanțarea.” - Coroborat cu Decizia de aprobare a schemei de către Comisia Europeană din 15.02.2023, Capitolul 2.11. „Contribution to regional development and territorial cohesion”, nota de subsol (16) de la pagina 8: „Applicants must detail the budgetary contributions in the application form, as Article 15 in Annex 1 of the national legal basis establishes that the State aid requested may not exceed the total amount of regional development contributions related to the investment for which funding is requested.”	angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU. Nu există nicio prevedere în regulamentele europene în vigoare (Regional Aid Guidelines sau GBER) care să limiteze valoarea ajutorului de stat acordat pentru un proiect de investiții la totalul contribuțiilor la dezvoltarea regională pe o perioadă determinată de timp (în cazul nostru 5 ani). Conform aceluiași regulamente, valoarea ajutorului de stat este oricum plafonată la nivelul maxim pentru o regiune, precum și la valoarea necesarului de finanțare („funding gap”). Efectele benefice ale investițiilor trebuie analizate preponderent din perspectiva impactului în procesul de tranziție energetică, producerea de baterii (EV/ESS) și panouri contribuind semnificativ la decarbonizarea sectoarelor de producție a energiei electrice, respectiv a transporturilor (electro-mobilitatea). Având în vedere procesele tehnologice moderne, cu grad ridicat de automatizare/digitalizare a liniilor de producție pentru fabricarea bateriilor, numărul de noi locuri de muncă create în cadrul unui proiect de investiții în acest domeniu este limitat. Astfel, și valoarea contribuțiilor la bugetul de stat pe perioada de referință de 5 prevăzută în Ghidul Solicitantului, este limitată la nivele nesemnificative în comparație cu valorile proiectelor de investiții. Ca exemplificare concretă, echipa noastră de experți a efectuat o simulare a proiecțiilor financiare pentru un proiect fictiv care își propune crearea unei capacități de producție baterii de 1GW/an, cu o valoare estimată a investiției de 100 mil. Euro (conform	
--	---	--	--

		prețurilor actuale ale pieței pentru linii de producție baterii). Ținând cont de trendurile actuale în domeniul producției de baterii, acest proiect fictiv analizat nu poate genera mai mult de aproximativ 60-65 de noi locuri de muncă și un profit de maximum 3,3 mil. Euro / an. Astfel, valoarea contribuțiilor nu se poate ridica la mai mult de 6 mil. Euro pentru perioada de referință de 5 ani de operare a unei investiții de 100 mil Euro, și implicit intensitatea ajutorului de stat poate ajunge la doar aproximativ 6% din valoarea totală a investiției. Considerăm că această modificare ar contribui substanțial la stimularea unor proiecte de referință în cadrul acestei Scheme care pot genera investiții cu mult peste 1 miliard EUR în economia românească precum și multiple efecte pozitive la nivelul regiunilor în care se vor implementa proiectele (subcontractanți, transfer de tehnologie, etc.).	
2	Codul CAEN pentru fabricarea celulelor si panourilor fotovoltaice este 2712 - fabricarea aparatelor de distributie si control a electricitatii, conform reviziei 2 a listei de coduri CAEN		Codul CAEN menționat va fi luat în considerare în cadrul procesului de evaluare.
3	Asigurarea prin proceduri transparente și cerințe clare și măsurabile a accesului la finanțările UE pentru aplicanți din țările UE și astfel să fie limitată/neeligibilă accesarea acestor programe de finanțare ale UE de către entități și aplicanți din țări non-UE		În conformitate cu prevederile Ghidului Solicitantului - Tipuri de solicitanți, aceștia pot fi microîntreprinderile, întreprinderile mijlocii, mici (inclusiv întreprinderi nou-înființate) și întreprinderile mari constituite în baza Legii nr. 31/1990 privind societățile republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau constituite în conformitate cu legislația specifică din statul membru a cărei naționalitate o dețin (conform codurilor CAEN sau echivalent eligibile precizate la secțiunea 2.1 din ghid). Printre beneficiarii eligibili nu se regăsesc

			entități și aplicanți din țări non UE, prin „stat membru” înțelegându-se stat membru al Uniunii Europene.
4	Întreprinderile nou-înființate care vor depune proiecte să poată face dovada unor parteneriate cu firme cu un înalt grad de recunoaștere pe piața UE/internațională		În cadrul apelului de proiecte nu vor fi eligibile proiectele depuse în parteneriat.
5	Capacitatea de cofinanțare a firmelor nou-înființate care vor depune proiecte să fie corelată și cu bonitatea partenerilor externi		În ceea ce privește capacitatea financiară a solicitanților nou înființați (înființați în anul depunerii ofertei și care nu au un exercițiu financiar încheiat), s-a optat ca aceștia să prezinte la depunere un extras de cont bancar din care să reiasă că aceștia dețin sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor neeligibile. și o scrisoare de bonitate emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii Europene. În cazul în care un asemenea solicitant este selectat în etapa de precontractare (etapa transmiterii documentelor necesare contractării) acesta va trebui să depună o scrisoare de confort angajantă care va conține cel puțin mențiunile prevăzute în Ghid. În cadrul apelului de proiecte nu vor fi eligibile proiectele depuse în parteneriat.
6	Capitolul 2.1. lit. g) <i>"Menționăm că, în cazul în care raportul dintre Datorii totale și Capitaluri este pozitiv și mai mare de 7,5, beneficiarul <u>trebuie să prezinte o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară din România/alte state membre ale Uniunii Europene</u>, din care să reiasă că acesta deține sursele necesare cofinanțării și cheltuielilor neeligibile. "</i> Am putea astfel concluziona în urma citirii acestui pasaj faptul ca o societatea care are		Interpretarea dumneavoastră este corectă, respectiv companiile cu raportul dintre Datorii totale și Capitaluri pozitiv și mai mic de 7,5 nu vor prezenta o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară din România sau alte state membre ale Uniunii Europene.

	raportul dintre Datorii totale și Capitaluri pozitiv și mai mic de 7,5, NU va fi nevoită să depună o dată cu cererea de finanțare și o scrisoare de confort angajată emisă de o instituție bancară din România/ alte state membre ale UE?		
ÎNTREBĂRI/OBSERVAȚII/CLARIFICĂRI PRIMITE DUPĂ APROBAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI			
7	<i>Care este unitate de măsură a indicatorului I1 Capacitate nou instalată de producție, asamblare și reciclare a bateriilor: GW sau GW/h ? întrucât GW este unitate de măsură pentru putere, iar GWh este unitate pentru capacitate. În cadrul Ghidului se face referire la capacitate, nu la putere.</i>		<i>Indicatorul I.1 Capacitate nou instalată de producție, asamblare și reciclare a bateriilor</i>, prevăzut la Cap. 1 - Informații despre apelul de proiecte, pct. 1.5 - Indicatori din Ghidul solicitantului, derivă din indicatorul cantitativ aferent țintei 137 asociată Investiției 4 - Lanț industrial de producție și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocare a energiei electrice din cadrul Componentei 6 a PNRR. Conform Anexei la DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI din 05 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României, ținta 137 constă în: <i>„Darea în funcțiune a unor capacități de fabricare și de asamblare a bateriilor cu o capacitate totală de cel puțin 2 GW pe an.”,</i> pentru indicatorul cantitativ aferent acesteia stabilindu-se drept unitate de măsură „Gigawatt (GW)”. Ținta de 2 GW/an reprezintă astfel ținta totală aferentă tuturor proiectelor care se vor depune în cadrul apelului, țintă pe care Ministerul Energiei, în calitate de autoritate responsabilă cu implementarea

			Investiției 4 din cadrul Componentei 6 a PNRR, este obligat să o atingă și să o raporteze către Comisia Europeană până la 30.06.2026 (T2 2026), conform DECIZIEI DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI din 05 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României. Având în vedere aspectele anterior menționate, este obligatoriu ca valoarea țintă a Indicatorului I.1 - Capacitate nou instalată de producție, asamblare și reciclare a bateriilor, la nivel de proiect, să fie cuantificată în „Gigawatt (GW)” și nu în „Gigawatt oră (GW oră)”.
8	<i>In Ghid la secțiunea 2.2 Eligibilitatea proiectului, se menționează: "La momentul depunerii Cererii de Finanțare, în mod excepțional solicitantul poate depune doar Planul de afaceri urmând ca până la momentul contractării solicitantul să depună Studiul de fezabilitate (aprobat prin Hotărârea AGA/CA/asociatului unic sau orice alt act oficial al organelor abilitate prin lege/statutul solicitantului), elaborat conform HG 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice.", iar în Anexa 2.2 - Grila ETF, la pct. 2.1.2. este specificat un punctaj minim obligatoriu (3 din 5 pct), în concluzie Studiul de fezabilitate este obligatoriu la depunerea proiectului ?</i>		<i>„La momentul depunerii Cererii de Finanțare, ÎN MOD EXCEPȚIONAL solicitantul poate depune doar Planul de afaceri urmând ca până la momentul contractării solicitantul să depună Studiul de fezabilitate (aprobat prin Hotărârea AGA/CA/asociatului unic sau orice alt act oficial al organelor abilitate prin lege/statutul solicitantului), elaborat conform HG 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice.”</i> Prevederea mai sus menționată a fost inclusă în Ghidul solicitantului pentru a veni în sprijinul solicitanților de finanțare în situațiile excepționale în care, din motive obiective, independente de voința acestora și bine întemeiate, aceștia nu ar putea finaliza studiul de fezabilitate în perioada alocată pregătirii și depunerii proiectelor, respectiv până la data 21.03.2024, ora 17:00, data limită de

			depunere a proiectelor stabilită prin ghid. În concluzie, un proiect poate fi depus fără studiul de fezabilitate doar în situații excepționale, temeinic justificate, și poate fi evaluat din punct de vedere al conformității administrative și eligibilității, respectiv din punct de vedere tehnico-economic fără prezența acestuia, urmând ca solicitantul să transmită studiul de fezabilitate până la momentul contractării, cel târziu. Prin formularea „<i>până la momentul contractării, cel târziu</i>” se va înțelege „<i>oricând în perioada de după depunerea proiectului și până în etapa de precontractare, inclusiv</i>”, însemnând că studiul de fezabilitate poate fi transmis de solicitant în oricare dintre etapele aferente procesului de evaluare, dacă acesta a fost finalizat, și nu în mod obligatoriu la momentul contractării proiectului. Astfel, în situația transmiterii studiului de fezabilitate după depunerea proiectului, dar înainte de demararea etapei de evaluare tehnico-economică a acestuia, punctajele aferente criteriilor/subcriteriilor de evaluare din <i>Anexa 2.2 - Grila de evaluare tehnico-economică a cererilor de finanțare</i> la Ghidul solicitantului, care vizează conținutul studiului de fezabilitate, vor putea fi acordate în funcție de aprecierea echipei de evaluatori, cu încadrare în valorile minime și maxime stabilite la nivelul grilei. În caz contrar, în situația transmiterii studiului de fezabilitate după finalizarea etapei de evaluare tehnico-economică,
--	--	--	---

			solicitantul finanțării își asumă depunerea corespunzătoare a proiectului la criteriile/subcriteriile de evaluare din <i>Anexa 2.2 - Grila de evaluare tehnico-economică a cererilor de finanțare</i> la Ghidul solicitantului, care vizează conținutul studiului de fezabilitate. Vă rugăm să aveți în vedere că, invocarea situației excepționale pentru depunerea unui proiect fără studiul de fezabilitate, cu 1 lună (<i>de ex.</i>) înainte de data limită a depunere a proiectelor, ar putea fi considerată nejustificată, solicitantul dispunând încă de suficient timp pentru finalizarea acestuia și depunerea documentației de finanțare complete. Precizăm că apelul de proiecte este unul competitiv, bazat pe criterii de selecție și de punctaj, selectarea proiectelor la finanțare realizându-se în funcție de punctajul obținut în etapa de evaluare tehnico-economică și nu în funcție de data depunerii proiectului.
9	Asigurăm consultanța pentru o întreprindere din Județul Brașov care dorește realizarea unei capacități de producție a panourilor fotovoltaice de aproximativ 140 MW/an. Având în vedere acest tip de investiție vă rugăm să ne precizați dacă este eligibilă a primi finanțare prin program, deoarece în ghid se precizează „Punerea în funcțiune a unei capacități de minimum <u>200 MW/an</u> de producție și/sau asamblare și reciclare a celulelor sau panourilor fotovoltaice, până în 30 iunie 2026”.		Prin <i>Ghidul solicitantului</i> nu s-a impus, ca și condiție de eligibilitate a proiectelor, o valoare țintă minimă exprimată în MW/an pentru <i>Indicatorul 1.2 - Capacitate nou instalată de producție, asamblare și reciclare a celulelor si panourilor fotovoltaice</i>. Precizarea de la Cap. 1 - Informații despre apelul de proiecte, pct. 1.1 - Măsura de investiții și obiectivul specific din Ghidul solicitantului, potrivit căreia, unul dintre obiectivele principale aferente investițiilor finanțabile în cadrul ghidului menționat este: „Punerea în funcțiune a unei capacități de

			<i>minimum 200 MW/an de producție și/sau asamblare și reciclare a celulelor sau panourilor fotovoltaice, până în 30 iunie 2026”,</i> se referă la indicatorul cantitativ aferent țintei 138 asociată <i>Investiției 4 - Lanț industrial de producție și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocare a energiei electrice</i> din cadrul Componentei 6 a PNRR, și nu la valoarea țintă a indicatorului de proiect <i>I.2 - Capacitate nou instalată de producție, asamblare și reciclare a celulelor și panourilor fotovoltaice</i> pe care un solicitant de finanțare se obligă să o atingă prin proiectul depus. Având în vedere aspectele mai sus menționate, un proiect prin care se dorește realizarea unei capacități de producție a panourilor fotovoltaice de aproximativ 140 MW/an poate primi finanțare în cadrul apelului „<i>Sprrijinirea investițiilor în noi capacități de producție, asamblare și reciclare a bateriilor, și pentru sprijinirea investițiilor în construirea de noi capacități de producție, asamblare și reciclare a celulelor și panourilor fotovoltaice</i>”, contribuind în mod semnificativ la atingerea țintei totale aferente apelului de proiecte.
10	Cum se corelează prevederile Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cele din Hotărârea Guvernului nr. 1116/2023, cu Anexa		În completarea Secțiunii 27 - Buget de venituri, cheltuieli și investiții din Anexa nr. 1 - Formularul Cerere de finanțare la Ghidul solicitantului, solicitanții se vor raporta la structura Devizului general al obiectivului de investiție aprobată prin H.G. nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare -

	nr. 1 la Ghid (tabelul de la punctul 27 - Buget de venituri, cheltuieli și investiții) în ceea ce privește noile capitole/subcapitole de cheltuieli? În completarea întrebării de mai sus, în ce categorie de cheltuieli (eligibile/neeligibile) vom încadra aceste noi categorii de cheltuieli?		Anexa 7, acceptându-se ca structura bugetului să includă și noile capitole/subcapitole de cheltuieli introduse prin H.G. nr. 1116/2023, chiar dacă acestea nu au fost prevăzute în structura bugetului din Anexa nr. 1 la Ghidul solicitantului. În ceea ce privește eligibilitatea noilor capitole/subcapitole de cheltuieli introduse la nivelul Devizului general al obiectivului de investiție prin H.G. nr. 1116/2023, precizăm că se menține lista cheltuielilor eligibile din Anexa nr. 4 la Ghidul solicitantului, cu următoarea excepție: - Referitor la marja de buget (având în vedere că aceasta se constituie ca procent de 25% din valoarea însumată a capitolelor/subcapitolelor de cheltuieli 1.2, 1.3, 1.4, 2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.7, 3.8, 4 și 5.1.1 din deviz, doar o parte dintre acestea fiind încadrate în categoria cheltuielilor eligibile conform Anexei nr. 4 la Ghidul solicitantului), încadrarea în categoria cheltuielilor eligibile/neeligibile a sumelor ce o compun se va face prin raportare la categoriile/subcategoriile de cheltuieli aferente acestora și la tipul cheltuielii (<i>eligibilă/neeligibilă</i>), cu respectarea listei de cheltuieli indicative din Anexa nr. 4 la Ghidul solicitantului.
--	--	--	---